

ВІДШТОВХУВАННЯ У СТРИБКАХ НА ЛИЖАХ З ТРАМПЛІНА НА ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ДО ВИЩИХ ДОСЯГНЕНЬ

Володимир Банах, Олександр Бережанський, Андрій Казмірук
*Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка
Львівський державний університет фізичної культури*

В статті представлені результати біомеханічного аналізу відеозаписів та відеограм техніки відштовхування. У дослідженні взяли участь тридцять п'ять стрибунів на лижах із трампліна на етапі підготовки до вищих досягнень (Юнацький чемпіонат світу, Словенія, Штребске Плесо). На основі проведеного аналізу нами було визначено кінематичні параметри, кутові положення та швидкості техніки відштовхування на початку та у завершальній фазі.

Ключові слова: стрибки на лижах з трампліна, відштовхування, поза тіла, кінематичні параметри.

ОТТАЛКИВАНИЕ В ПРЫЖКАХ НА ЛЫЖАХ С ТРАМПЛИНА НА ЭТАПЕ ПОДГОТОВКИ К ВЫСШИМ ДОСТИЖЕНИЯМ

Владимир Банах, Александр Бережанский, Андрей Казмирук
*Кременецкая областная гуманитарно-педагогическая академия им. Тараса Шевченко
Львовский государственный университет физической культуры*

В статье представлены результаты биомеханического анализа видеозаписей и видеограмм техники отталкивания. В исследовании приняли участие тридцать пять прыгунов на лыжах с трамплина на этапе подготовки к высшим достижениям (Юношеский чемпионат мира, Словения, Штребске Плесо). На основе проведенного анализа нами были определены кинематические параметры, угловые положения и скорости техники отталкивания в начале и в завершающей ее фазе.

Ключевые слова: прыжки на лыжах с трамплина, отталкивания, поза тела, кинематические параметры.

REPULSION IN JUMPING SKI JUMPING IN PREPARATION FOR HIGHER ACHIEVEMENTS

Vladimir Banah, Alexander Berezhansky, Andrew Kazmiruk
*Kremenetskaya Regional Humanitarian Pedagogical Academy. Taras Shevchenko
Lviv State University of Physical Culture*

The article reveals the biomechanical analysis results of take off videos and videograms. Thirty five ski jumpers on the stage of preparing for higher sport achievements are investigated (Junior championship, Slovenia, Strebske Pleso). On the basis of the analysis we determined kinematics parameters, angular positions and speeds at the initial and final phase.

Key words: ski jumping, take off, body pose, kinematics parameters.

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЗБІРНОЇ КОМАНДИ УКРАЇНИ НА ЧЕМПІОНАТІ СВІТУ З БАСКЕТБОЛУ 2014 РОКУ

Микола Безмилов
Національний університет фізичного виховання і спорту України

Постановка проблеми і її зв'язок з важливими науковими темами і планами. Важливим напрямом вдосконалення процесу підготовки спортсменів, є визначення провідних сторін структури підготовленості та вибір на цій основі раціональної структури змагальної діяльності спортсменів [2,3].

Вибір стратегії поведінки у змаганнях має особливу актуальність в ігрових (командних) видах спорту, в яких індивідуальні дії конкретних спортсменів тісно взаємопов'язані з груповими і командними діями колективу. Спортивні ігри мають одну із найбільш складних структур змагальної діяльності, в процесі дослідження

III. НАУКОВИЙ НАПРЯМ

якої, спеціалістам необхідно здійснити різносторонню і коректну оцінку різних складових гри [1,4,6,7].

Підсумковий результат виступу команди у змаганнях, не дозволяє створити цілісне уявлення про особливості поведінки колективу, визначити сильні та слабкі сторони в процесі змагальної діяльності, прогнозувати шляхи подальшого вдосконалення. Крім того, результат команди, не дає суттєвої інформації про особливість гри кожного конкретного спортсмена, вклад яких, у загальнокомандний успіх не завжди є рівномірним [1,5].

Для всебічного дослідження змагальної діяльності гравців команди, сьогодні, в спортивних іграх прийнято аналізувати техніко-тактичну діяльність спортсменів, до якої відносять весь комплекс дій та прийомів, які виконуються у матчі. В 2014 році, вперше за період незалежності України, чоловіча національна збірна команда здобула право на участь у матчах чемпіонату світу з баскетболу, який пройшов в містах Іспанії. За результатами ігор збірна команда України не зуміла пройти груповий етап турніру, розділивши у підсумку 18 місце зі збірною Анголи, та поступившись при цьому в трьох матчах із п'яти. На наш погляд, цікавим було проведення детального аналізу виступу національної збірної команди в матчах проти різних суперників, а також визначення причин подібного виступу і можливих напрямків корекції змагальної діяльності.

Робота виконується в рамках науково-дослідної теми 2.34 “Технологія відбору та орієнтації спортсменів-початківців у різних видах спорту” відповідно до «Зведеного плану НДР в сфері фізичної культури і спорту на 2011-2015 рр.» Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту і тематичного плану МОН України.

Мета роботи: дослідити ефективність техніко-тактичної діяльності чоловічої національної збірної команди України з баскетболу на чемпіонаті світу 2014 року.

Методи дослідження: аналіз даних спеціальної науково-методичної літератури, педагогічне спостереження, аналіз змагальної діяльності, метод моделювання, аналіз даних Internet, методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Для проведення оцінки техніко-тактичної діяльності української команди були проаналізовані дії і ігрові показники, які сьогодні складають традиційну основу протоколів матчів, що проводяться під егідою FIBA [1, с.30]. В загальній кількості було проаналізовано близько двадцяти окремих показників, кожний із яких відображав різні аспекти змагальної діяльності команди.

Суперниками української команди були збірні США, Домініканської Республіки, Нової Зеландії, Туреччини і Фінляндії. В іграх зі збірними Туреччини і Домініканської Республіки збірна Україна вийшла переможцем, іншим командам матчі були програні.

Кожний проведений на турнірі матч, був окремо проаналізованим. Результати цих досліджень можна бачити на рисунках 1-2. Під час аналізу кожного матчу, використовувались три групи даних: 1) середній рівень реалізації техніко-тактичних дій збіркою Україною на турнірі. Ці данні на всіх п'яти рисунках позначені суцільною лінією у виді кола; 2) Дані техніко-тактичної діяльності збірної України проти суперника з яким проводився матч (зображені розмальованим багатогранником); 3) Данні техніко-тактичної діяльності команд суперників (зображені пунктирною лінією). Таке графічне представлення інформації дозволяло всебічно підійти до процесу аналізу виступів спортсменів, а також бачити за рахунок яких сторін техніко-тактичної діяльності був досягнутий позитивний результат, та що стало причиною можливої поразки в іграх.

III. НАУКОВИЙ НАПРЯМ

На рисунку 2. представлено детальний аналіз гри збірної команди України проти Домініканської Республіки (рахунок матчу 72:62), Фінляндії (76:81) і Туреччини (64:58).

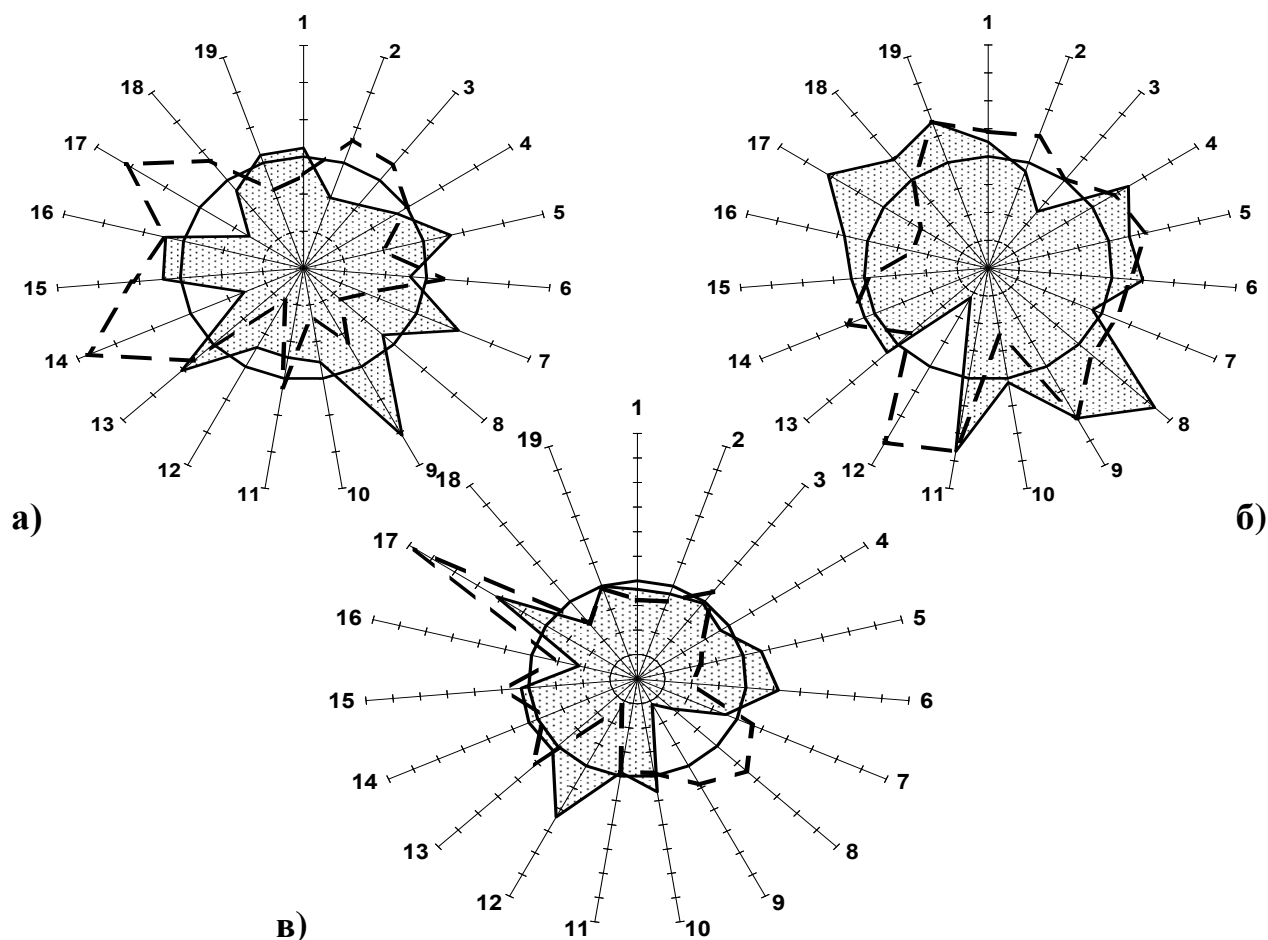

Рисунок 1. Аналіз ефективності техніко-тактичної діяльності збірної команди України в матчах проти Домініканської республіки, Фінляндії і Туреччини:

- 1) набрані очки в матчі; 2) двух-очкові кидки, попадання; 3) двух-очкові кидки, спроби; 4) двух-очкові кидки, %; 5) трьох-очкові кидки, попадання; 6) трьох-очкові кидки, спроби; 7) трьох-очкові кидки, %; 8) штрафні кидки, попадання; 9) штрафні кидки, спроби; 10) штрафні кидки, %; 11) результативні передачі; 12) перехоплення м'яча; 13) підбирання м'яча у захисті; 14) підбирання м'яча у нападі; 15) загальна кількість підбирань м'яча; 16) втрати м'яча; 17) блок-шоти м'яча; 18) фоли команди; 19) показник ефективності команди (EFF).

а) проти Домініканської Республіки; б) проти Фінляндії; в) проти Туреччини.

Так, у матчі проти збірної Домініканської Республіки, українська команда виконала більшу кількість трьох-очкових і штрафних кидків, при значно більшому проценті їх реалізації, мала більшу кількість перехоплень та підбирань м'яча під своїм кошиком. В програному матчі зі збірною Фінляндії за кидковими показниками, українська команда перевершила суперника лише за кількістю виконаних штрафних кидків. При цьому, збірна України здійснила значно більшу кількість втрат, а збірна Фінляндії відповідно – перехоплень м'яча у матчі. В матчі проти збірної команди Туреччини головним підґрунтям успіху, вочевидь, став кращий відсоток реалізації двух-очкових кидків та значно більша кількість спроб атаки корзини суперника з дальньої дистанції (українські баскетболісти виконали 31 дальній кидок, турецькі гравці всього лише 15).

Аналіз ефективності техніко-тактичної діяльності збірної команди України в матчах проти Нової Зеландії (61:73) та США (71:95) можна бачити на рис.2.

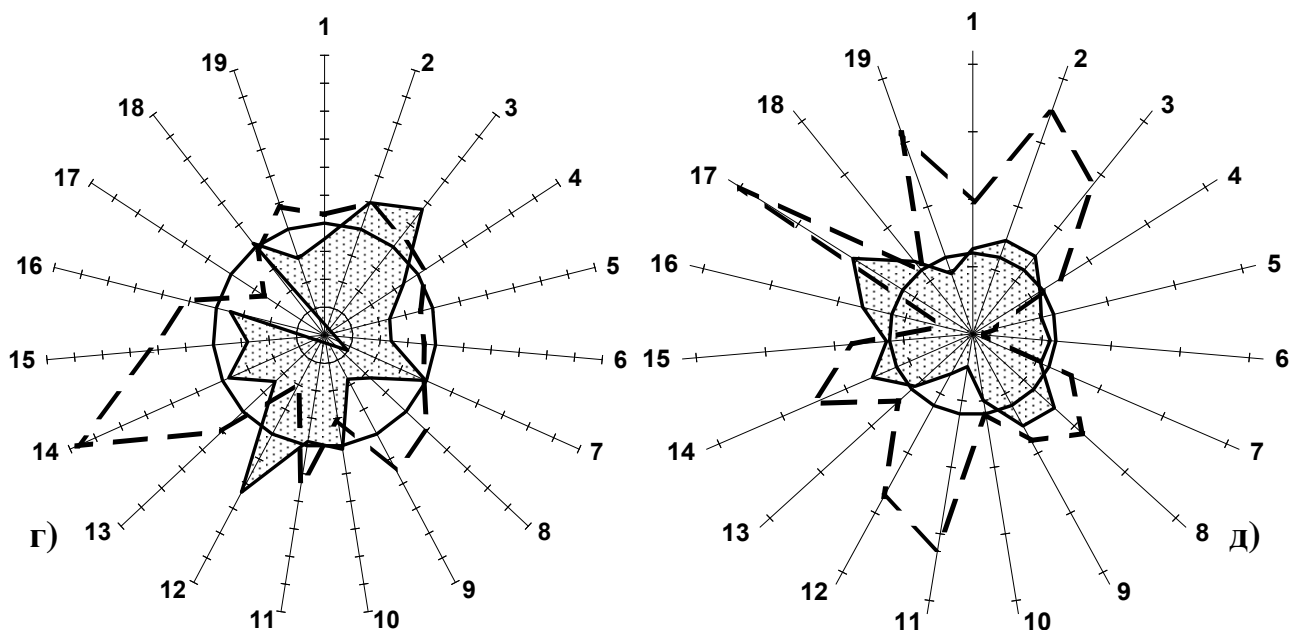

Рисунок 2. Аналіз ефективності техніко-тактичної діяльності збірної команди України в матчах проти Нової Зеландії і США:

- 1) набрані очки в матчі; 2) двух-очкові кидки, попадання; 3) двух-очкові кидки, спроби; 4) двух-очкові кидки, %; 5) трьох-очкові кидки, попадання; 6) трьох-очкові кидки, спроби; 7) трьох-очкові кидки, %; 8) штрафні кидки, попадання; 9) штрафні кидки, спроби; 10) штрафні кидки, %; 11) результативні передачі; 12) перехоплення м'яча; 13) підбирання м'яча у захисті; 14) підбирання м'яча у нападі; 15) загальна кількість підбирань м'яча; 16) втрати м'яча; 17) блок-шоти м'яча; 18) фолі команди; 19) показник ефективності команди (EFF).

г) проти Нової Зеландії; д) проти США.

В матчі проти збірної Нової Зеландії українські баскетболісти повністю програли боротьбу під щитами. Перевага гравців із Нової Зеландії, за даними техніко-тактичними діями, була тотальною. Команда, яка програє боротьбу за підбирання м'яча під своїм кошиком у сучасному баскетболі, практично не має шансів на позитивний результат у матчі. Також збірна команда Нової Зеландії мала вищий відсоток реалізації двух-очкових кидків у матчі, виконувала більшу кількість штрафних і трьох-очкових кидків у матчі.

Результати матчу між збірними командами України та США, також можна побачити на рис.2 (д). Явна перевага американських баскетболістів майже за всіма техніко-тактичними діями, не залишила шансів українській команді на позитивний результат у матчі. Гравці збірної України здійснили більшу кількість втрат м'яча, зробили більше фолів. Єдиним показником, за яким гравці української команди перевершили суперника, була кількість дальніх кидків у матчі. Проте суттєвого впливу, реалізація цих кидків на підсумковий результат матчу не мала.

Висновки:

1. Управління і контроль техніко-тактичної діяльності висококласних команд, є одним із актуальних напрямів вдосконалення системи підготовки в ігрових (командних) видах спорту. Вибір оптимальної структури змагальної боротьби, оперативний аналіз поведінки в умовах гри окремих спортсменів і команди в цілому, є важливою умовою для прийняття раціональних управлінських рішень та подальшого підвищення ефективності гри.

2. З метою контролю змагальної діяльності, у якості інформативних, рекомендовано використовувати наступні техніко-тактичні дії та показники: реалізація двух-очкових кидків (спроби, влучання відсоток), реалізація трьох-очкових кидків (спроби, влучання, відсоток), реалізація штрафних кидків (спроби, влучання,

III. НАУКОВИЙ НАПРЯМ

відсоток), перехоплення м'яча, результативні передачі м'яча, підбирання м'яча у захисті і нападі, втрати м'яча, блок-шоти м'яча, фоли, показник ефективності.

3. Вперше за період незалежності України, національна чоловіча збірна команда з баскетболу дебютувала на чемпіонаті світу 2014 року, де у підсумку посіла 18 місце, поступившись при цьому суперникам в трьох матчах із п'яти. Проведений аналіз дозволив встановити особливості змагальної діяльності української команди, як в цілому на турнірі, так і в матчах проти конкретних суперників, визначити сильні та слабкі сторони гри збірної, планувати шляхи подальшого вдосконалення.

Перспективи подальших досліджень пов'язані із визначенням ефективності техніко-тактичної діяльності окремих гравців збірної команди України на Чемпіонаті світу 2014 року з урахуванням їх ігрової спеціалізації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Безмылов Н.Н. Оценка соревновательной деятельности баскетболистов высокого класса в игровом сезоне: монография / Н.Н. Безмылов, О.А. Шинкарук. – К., 2013. – 144 с.: ил., табл. – Библиография.: с. 139-143.
2. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения/ Владимир Николаевич Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 806 с.
3. Стонкус С. Некоторые вопросы спортивной подготовки в баскетболе: [Моделирование системы подготовки, изучение структуры и содержания игры]/ Станислав Стонкус // Наука в олимпийском спорте. – 1997. - №1. – С. 49 -56.
4. Сушко Р.О. Удосконалення змагальної діяльності на основі моделювання техніко-тактичних дій висококваліфікованих баскетболісток різного амплуа. Автореф. дис. ...канд. наук з фізичного виховання і спорту: спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт». – К., 2011. – 24 с.
5. Шинкарук О.А. Інтегральні індекси ефективності змагальної діяльності баскетболістів різного амплуа/ О.А. Шинкарук, М.М. Безмилов // Вісник запорізького національного університету. 2012 №4 - С. 14-22.
6. Erčulj F. An analysis of basketball players movements in the slovenian basketball league play-off using the sagit tracing system // Facta universitatis: Scientific paper. Series: Phisycal Education and Sport / F. Erčulj, B. Dežman, G. Vučovič, J. Pergl, M. Pergle, M. Kristan. – Vol. 6. - № 1. – 2008. – P. 75-84.
7. Dežman B. Razlike v ljevevilu napadov in izbirnih kazalkih igralne učinkovitoste reprezentanc, ki so nastopale na SP za člane leta 1998 in 2002 / B. Dežman // Trener. – 2003. - № 3 (1). P. 67-70.

АНОТАЦІЇ

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЗБІРНОЇ КОМАНДИ УКРАЇНИ З БАСКЕТБОЛУ НА ЧЕМПІОНАТІ СВІТУ 2014 РОКУ.

Микола Безмилов

Національний університет фізичного виховання і спорту України

В статті представлені результати досліджень виступу національної збірної команди України з баскетболу на дебютному для себе чемпіонаті світу з баскетболу 2014 року, який відбувся у Іспанії. У підсумку вітчизняні баскетболісти зайняли 18 місце і програли три матчі із п'яти. Аналізуються можливі чинники, що вплинули на подібний виступ української збірної команди. З метою визначення ефективності змагальної діяльності використовувались техніко-тактичні дії, які складають традиційну основу протоколів офіційних матчів, що проводяться під егідою FIBA. Встановлено, що у програних матчах, українські баскетболісти поступалися супернику у боротьбі під щитами, та мали нижчу ефективність виконання кидків з гри.

Ключові слова: змагальна діяльність, техніко-тактичні дії, показник ефективності, структура змагальної діяльності.